

Latweefchu Nwises.

Nr augstas Gewefchanas = Kummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 25. Zettortdeenâ tannî 21mâ Juhni 1823.

No Jelgawas.

Muhfu zeenigs General-Gubernators, ta augsta Gewefchanas = Kummissione un ta augsta Gubernementa = Waldifchana us to Nwifchu apgahdataju luhgſchanu irr pawehlejufchi:

1) Ka wiffas tabs parradneeku faaizinaſchanaſ un zittas fluddinaſchanaſ, kaſ arraju laufchu labbad tohp islaiftas, ne eekſch Jelgawas Bahzu Nwifchem, kâ lihds ſchim irr bijis, bet eekſch Latweefchu Nwifchem buhs lift nodrikfeht un wiffaem ſunnamaſ darriht.

2) Ka itt wiffahm pagafu-teefahm ſchihs no Kurſemmes wiſſaugſtakahm Teefahm apſtprinatas Latweefchu Nwifes Jelgawâ pee Eteffenhagen tulihſ taggad buhs apſtelleht, un ka tohs 2 Rubb. ſudr., ko par wiffu gaddu makfa, no pagafu labdes buhs nemt.

Teem Nwifchu apgahdatajeem irr tappis usdohts, par to gahdaht, ka tahm pagafu-teefahm nê wairak kâ 2 Rubb. ſudr. par wiffu gadda-gahjumu jamakfa, un ka tahm 20 Nprinku = un Pilſkungu-teefahm arri ſchihs Latweefchu Nwifes, bez kahdas makfas, kâ winni to paſchi apſohljuſchees, arri ikneddelâ taptu aiſſtelletas.

Wahz ſchahm augſtahm pawehleschanahm tee Nwifchu apgahdataji wiffahm Nprinku = un Pilſkungu-teefahm tabs ſchi gadda Latweefchu Nwifes aiſſtellejufchi un pee itt wiffahm pagafu-teefahm grahmataſ par ſcho leetu islaidufchi.

No Daugawas.

Daugawa! kahds baggats leels uhdens! kahda uppe! kaſ ne ween par leeluppi fauzama, bet teefcham par leelmahti no wiffahm uppehm ſchinnî ſemne. Lai ir maſa puſſe mums peederr no Daugawas, un ſchi Kurſemneekuſ tikkai kâ pabehrnuſ pee ſawas freifaſ

rohkaſ wadda un ar to apdahwina; tad tomehr tahda mihtiga un jauka mahte, ka man lohti grihbahſ winnu zaur to pagohdinaht, jumſ mihtli laſſitaji, to aprakſtidamaſ un winnaſ jaukumu iſſlawedamaſ, zil eſ winnu paſihſtu, ja tikkai Jumſ patihſ to dſirdeht. Daugawas eefahkumaſ irr Kreewju ſemne, Allamuu kalndſ un Wolkonſki meſchds. Kâ baggatas mahtes fruhtis diwi eſari, Ulla un Plawia ſauzami, tudal eefahkumâ Daugawu ſihdina, kâ mihtu behrnu, ka ahtri ſingraham kahjahm ſtaigaht, un ſawu tahlu zeltu noet warr, kaſ iſneſſ us kahdahm 100 juhdschem, lihds tai weetai, fur 2 juhdses ais Nihgu juhrâ gahſchahſ. Daila un jauka, ſkaifta un lohti patihſkama irr Daugawa! gan no paſcha wiſſſpehziga Madditaja rohkahm tahda darrita, gan arri zilweku ſweedri palihdsjeufchi to gohdam iſpufſchoht. Kaſ ween ſauzamaſ par dabbaſ-jaukumu, to Daugawa tew rahda. Plats dſilſch rahmaſ uhdens, kâ leels ſpeegeliſ ſpohſch. Nihges tilts pahr Daugawu turr us 900 ſohleem garrumâ, un fur leelaſ uppes Grihwe, tur gan us kahdu werſti platta buhs. Weetahm atkal ſchauraka, fur uhdens no fraujeem un ſtahwu klinta kraſteem kâ zaur ſchaureem wahrteem ſaſpeefts tohp. Baggati lauki un augligaſ druwas abbaſ Daugmallâſ bez galla. Weetahm arri, fur lehſni kraſti bet rettaki, ir mihtſtaſ pukkainaſ plawas winnu puſchko. Netti meſchus redſ us paſchu Daugmallu, bet kahdas werſtaſ tahlaki eekſch ſemmes itt leeli meſchi daudſfreiſ rahdahſ. Daugawai irr dandſ frauju un klintu-kraſtu, kaſ gluſchi plikkî buhdami balgani ſpihd, jaw no tahleneſ rahdidami ſawas kalkueekſchaſ, un fur teem ſemmes kahtina wirſi, tad ar wiffadeem kohkeem, fruhmeem un ehrlſcheem, ar ſahlehm un pukkehî itt jauki apgehrbtî. Weetahm arri zaur ſmilſſſchu kalneem

un maseem tukfchnefeem teff, un jo us juhru dohdahs, jo lehni krasli. Us faru tablu zellu Daugawa. usnem pulku zittu uppu; un ne sinnadams tohs wahrdu, no Kreewju semmes un Wiplantes uppehm, schè tiffai minneschu no Widsemmes prahwalahm uppehm: Aisweefsti, kas rohbeschu well starp Wiplanti un Widsemmi; un fur schi pee Gohstin muischas schnahfdama eefsch Daugawas gahschahs, tur effus tas leelafais no Daugawas kehrtseem; wehl zittas Widsemmes uppas irr: Pehrse, Ohgre, Gauja, kas eefsch Daugawas kriht. Kursemme tai peewedd ar muhsu Leeluppi itt baggatu uhdena=teefu us reis, fo schi patti gan no Leifcheem dabbujusi, prohti no Muhfcha un Temuma pee Baukas wezza pilla, gan farwà semmè fasmehluft no Weefites, Talkes, Misses, Rezawas, Behrses, Swehtas, Drifnes un zittahm. Daugawa scho muhsu Leeluppi, kà kahdu masafu mahfi mihligi apkampusi, tai weetà fo Leelupes Grihwe fauz, bet prohti gan ar leelu trohkfni (kasin tas Wahzu wahrs Bolder Azaur to buhs zehlees) ar to kohpà juhra gahschahs; tè Widsemme un Kursemme farvus wahrdu kà reisè slichinadamas ir ar faru uhdenu baggatibu juhru grihb barroht, fur daudj zittu semmu straumi mihligi beedrojahs un kas wiffahm tautahm peederr. Kur tad nu wehl tas ne isffaitams pulks to masu uppinu un strautu, dihku, sudmalla=esaru ir awohffnainu leijsu un grahwju, kas Daugawai padohdahs! schee beswahrdis buhdami, swefcham sumami gan naw, bet wiffi kohpà Daugawai teefcham itt leelu barribu peeness. Tahdu pa funteem. Jo ne zil tabli pacefi, tad dsirdefi tschurgsteht kahdu masu uhdentinu, tahdu strautinu. Un ne raugi wihram pee zeppures! pateefi, brihnum sflattitees, zaur kahdu flinti zits tahds beswahrdisfch few zellu rohbis, un kà tas frisdams pa afminu treppehm un jaukeem kehrtfischeem ar trohkfni un leelu steigfchanu steidsahs Daugawà faru gallu dabbuht. Ak, fur tahdas weetas mannahm azzim labbi patihk! tè irr patti jauka flattifchana. Jo raug, kuplas wezzu=wezzas leepas, ir ohsola=tehw, woi baggata wihkfne scham

strautinam gohda=wahrtus taifa no apfuhnefeem leeleem sarreem ar besgalla lappahm. Tè aug ir lagdas, wihkoli un wiffadi ohgas=ehrtfchki, fo gan Wahzsemme esinu redsejis, bet zittur muhsu semmè ne, un pa wiffam mihla balta eewina. Tahdu weetu mihlo dseedataju putnini; tè swilpo strasdi, tè dseed kimmulis, fwahpulis, dadstis un schubbite; tè mehda wahlodse; tè kuhkodama puhlejahs dsegguse; ir schaggata plahpa faru nelahga meldiju starpà jauz. Bet pahr wisseem mihla lagfdigalla tahdu strautinu zeeni, tè faru pehrklti taifidama; un kad schi pilnà rihklè itt brangi ispohgajusees kahdu brihdi — zitti tik ilgi kluffi, klausahs, brihnojahs un mahzahs — nu tad wifs dseedataju pulks reisè faru strautinu apdseed, itt kà kohpà un wiffi lihds Daugawai isflawedami: scha masa wihrina leelu darbu, ir luhgdami: lai schi winna masu dahwanu ne smahd. Gan mannai firds lohti patihktu tahdà weetà wehl ilgaki palikt, bet man wehl deewsgan fo isteikt no farwas Daugawas.

Kà jau fazzjis esinu, ne ween pats Madditais muhsu Daugawu tik jauki isgehrbis un ar itt baggatu rohku apdahwinajis; bet ir zilweki no wezzeem laifceem scho uppu leelinahiti zeenà un gohdà turrejusch, un wehl turr. Pa-preefch patti augsta semmes waldischana apfarga scho uhdeni kà dahrgu mantu. Dimburge, kahdas 30 juhdes no Ribges, irr stipra zeeta pilsehta us Daugawas kraslu, kas gan us winna pussi stahw; bet tikpat ir schi pusse eenaidneekam mutti pilna warra=sobbu rahda, un brangs fwarru=tiltis abbas Daugmallas fafeen; ir pats Sprantschu karra=spchks, ne spehje scho stipru weetu aplam ar warru dabuht tanni karra gaddà 1812. Un affal pee juhras Daugawas Grihwe un Leijas flansste Daugawas gallu tikpatt affal ar leeleem gabbaleem apfarga. Kur tad wehl patti Ribge, kas arri zeets pilfahs. Tad nu drohscha dsihwe pee Daugawas, un tapehz arri redsami abbas mallas tik daudj pilsehtu un meestu; brangas pils, baggatas muischas, wezzi muhri no fagrniifcheem pilleem, jauki Deewa=nammi un basnizas, leeli muhru frohgi, muhru sudmalas, muhru kapehtas, pastes=nammi, sal

datu kohrtela = nammi, subkera = nammi, lustes = dahrsi, lustes = meschini un birses, fahdschi un semneeku mahjas bes galla. Tè irr arweer: fo flattitees, us uhdeni fà us semnes. Gar ab-bahm Daugmallahm eet leelzelli ar werstu stab-beem un apmahletahm rohbescha-sihmehm; wissuwairak Widsemme, pats leels = un pastes-zelsch no Moskawas us Rihgu, ar dauds muhru tilteem un smukkeem pastes = nammeem un dauds weetahm, fur ween krauji, tur sinuk-fas gullsehtas raibi apmahletas redsamas, fas brauzeju farga no nelaines ir nafts widdu. Teescham tas Widsemneekem par leelu slawu, fa tee fawus leelzellus labbi kohpj. Bet par scho leelzelli arri weenadi ween kust un brauz, un ne brihtinsch aisees, fur ne reds woi pastes rattus, woi Kunga farreetes, woi garras reises ar Kreewu prezzehm, woi saldatu pulku, woi struhdsineeku tschuppu, fas no Rihges atpakkat us mahjahm staiga, jeb arri kahdu peelahdetu sturku ar mohkahm us augschu welf, woi Pohlu leelus wehrschus fo us Rihgu dsenn; ir darba lauschu fuhdu = ratti tè starpa tschihkst un klabbina. No Daugawas pilfateem un meesteem tiffai minneschu: Toropez, Witepsk, Polozk, Dimburgu, Krihzburgu, Jehkaba meestu, Jaunselgarwu un paschu leelu Rihgu. Gelsch teem dsihwo zilweki no wissadahm dsihwes kahrtahm, wallodahm un tizzibahm; tè Kreewi, Pohli, Wahzeeschi, Leischi un Latweeschi; tè no Kreewu tizzibas, Kattohli, Lutteri, Zuhdi; wisseem fawi mahjokli, fawi Deewa nammi pee Daugawas; un schi, fà mihliga mahte fawas dahwanas wisseem weenadi pasneeds, itt fà wissur un wisseem sluddinadama schohs swehta Wehtera swehtus wahrdu: nu fajuhtu es teescham, fa Deews us zilweka abrigu gihmi ne luhfo; bet no wisseem laudim, fas Deewu bihstahs un taisnibu padarra, tas irr tam peenemmigs.

Atbildschana.

Ar Wentespiks pasta-sihmi bija weena grahmata sihmata, fo es par kahdahm diwi woi trihs neddelahm semniffa walloda no weena zilweka dabbaju, fas few ar to wahrdu:

„Zahnis“ bija appaksch rakstijis. Schimmi grahmata es tohyu luhgts, lai es Latweeschu awises ta Zahna firdi meerinaju, un spreeschu, fo es par to stihdi-dohmaju, fas winnam ar fawa kaimina Uhdama tadehl irr, fa schis Uhdams pehz Etendera mahzibas labprahnt gribb, lai semneeki taptu pehz Wahzu wihjes fhohlati, un Zahnis atkal pehz manna padohma mihlakt eerauga, lai Kursemnes semneeki par semneekem paleek. — Us scho grahmata es nu ihfös wahrds atbildu:

1) Ka tas pawissam neklahjahs us pasihstameem Rungeem un Mahzitajeem ta rakstihht, fa rakstiais ittin fà tumfchumà apflehts paleek; un ne winnu ihstems wahrds sinams tohp, nedf ta weeta, kurrà winsch mahjo.

2) Ka es us tahdu grahmata tapehz arri nemas ne eelaischohs nedf atbildu.

3) Ka pawissam man ne tihf, fa Latweeschu awises tahds stihdinsch usnems tappis un wehl tohp, un fa es no fawas puffes pee ta nekahdu dallu turreht ne gribbu.

4) Ka man tikpatt mihl un weenalga, kad Uhdams gribb Etenderam paklausihht un fawus behrnus par Wahzeescheem greest, fa man tas weenalga irr, kad Zahnis gribb fawà kahrtà par Kursemneeku palift.

5) Ka es zerreju, fa tas gohdigs Zahnis turpmaf man bes wahrda un mahju peelikschanas wairs ne rakstihht un pee fawa pascha Kunga woi Mahzitaja ees, kad winnam padohma wajjadsehs.

Grohbinè, 10tá Junius = deenà 1823.

Dr. Kr. Wr. v. d. Launig,

Grohbinès Prahwests un Mahzitais.

Teefas sluddinafchanas.

Ta augsta Gubernementa = Waldischana eelsch Zelgawas Wahzu Awisjem weenu sluddinafchanu irr islaidusi, fa us muhsu zeeniga General-Gubernatora schehligu apghadaschanu itt ne kahdus arramus sirgus, pee 50 Rubb: Banko strahpes naudas par ikkatru sirgu, par scho gaddu 1823, ne buhs no scheem Austruma juhras Gubernementem us zitteem Gubernementem iswest un pahrdohht.

Us pawehlescham tabh Keiseristkas Majesteet, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsh u. t. j. pr., tohp no Gulbenes pagasta-teefas wiffi parradu deweji to diweju Gulbenes muischas fainneeku Rudaf Jurre un Uppe Jurre, kas sawas mahjas paschi gribbedami jau nodewuschi, prett to beidsamun pehz peepil-deschanas ta mahjas inventariuma konkurse schinni deenâ irr spreesta, scheitan aizinati, lai eeksch 2 mehnescheem no tabh scheit appaksch rakstikas deenas, wiffurwehlaki lihds 16tu Zuhli schi gadda pee faudeschanas sawu teefu ar sawahm peeteifschanahin un parahdischanahin, woi paschi woi zaur weetneeku jeb flabststahweju meldejahs. Zslaisis appaksch Gulbenes pagasta-teefas sehgeli. Gulbenê, tanni 14tâ Mei 1823. (3)

(S. W.) Birsfel Miffel, pagasta-wezzakais.
 U. F. Desroches, us scho laiku pagasta-teefas skrihweris.

Us pawehlescham tabh Keiseristkas augstas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffu Kreewu semmes u. t. j. pr., tohp no Ehrzoga-muischas pagasta-teefas wiffi tee parradudeweji ta Krohna Lapsu-muischas fainneeka Appianu Lorenz, kas sawas mahjas ar labbu prahtu nodewis, un tapehz par to mantu ta pascha, zaur schodeenigu teefas spreescham konkurses prazessis, titlab dehl peepildischam ta klausischanas-inventariuma, kâ arri par apmeerinacham jeb nomakfasham winna parradu deweju, nolikts tappis, pehz preekschraaksta ta 493. S. ta wiffu augstaki apstiprinatu semneekuliffnumu, ar scho teefas fluddinascham un safaukscham aizinati, lai wiffi un ilkatrs, kam kahdas prassischanas un mekleschanas pee ta lihdschimiga fainneeka Appianu Lorenz un winna mantas, few stary diwi mehnescheem, un wiffwehlaki lihds to 28to Zuhli schinni gadda, prohti, kurra deena par to weenigu isflehgshanas termini nolikta, ar sawahm, par winnu parradu mekleschanahin pee teefas geldigahm parahdischanahin, woi paschi, woi zaur

weetneeku un flabststahweju, kâ wehlehts irr, pee schihs teefas peeteizahs un sagaida, fo teefa pehz isflehgshanas to, kas naw peeteifuschees, spreedihs. Zslaisis ar to appaksch-rakstu tabh Ehrzoga = muischas pagasta = teefas tanni 26tâ Mei 1823. (2)

(S. W.) Smiltneek Pehter, pagasta-wezzakais.

(Nr. 40.) F. Grawuloffsky, pagasta-teefas skrihweris.

No Barbaras pagasta-teefas wiffi tee, kam taisnas prassischanas pee Barbaras fainneeka Liplez Jurra, kas ar nahwi nogahjis, ar scho teefas fluddinascham un safaukscham tohp aizinati, lai lihds 17tu August 1823 pee schi pagasta-teefas teizahs. Barbaras pagasta-teefâ, tanni 15tâ Zuhni 1823.

Zihrul Martis, schi laika pagasta-wezzakais.

Rûhn, pagasta-teefas skrihweris.

No Prawines pagasta-teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee Tummes muischas fainneeka Birse Zahna, kas ne ilgi ar nahwi nogahjis, ar scho teefas fluddinascham un safaukscham tohp aizinati, lai wiffwehlaki lihds 2traî Zuhli mehnescha deenai pee schihs pagasta-teefas teizahs. Prawines pagasta-teefâ, tanni 2traî Zuhni 1823. (2)

(Nr. 23.) Mable Schwalt, pagasta-wezzakais.

J. E. Calpius, pagasta-teefas skrihweris.

Zitta fluddinaschana.

Tanni 12tâ Zuhni mannim pulstena schlehde ar 2 sehgeleem irr suddusi. Tanni masakâ sehgelt mannas zilts sehgela sihme eeksch tahdu akmini bij eerakstita, fo Wahziffi Karniol sau. Tas gohdigs zilweks, kas scho sudduschu schlehdi buhtu pazehlis, tohp luhgts, to paschu pee ta kohymanna Runga Rapp nodoh, 10 sudr. Rubbuli pateizibas naudas tam atdewejam taps ismakfati. (3)

Graf U. Lamsdorff.

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostsee-provinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
 No. 273.